

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio III. De eâdem efficacitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

cuius virtute agit. hic verò nec frigus adesse in Chemica operatione: nec calorem operari vt instrumentum agentis principalis, quia hic non adest agens principale. *Respondeo*, de frigore iam diximus. de calore verò dico hunc agere vt instrumentum ignis; & esse eiusdem speciei cum calore cælesti seu elementari. Agens autem principale est semen auri iplis metallis insitum: quod semen calore fouetur, & adolescit in aurū. Probatio verò huius, non incumbit alia, quam ab experientia, ad quam alchimici solent prouocare. solemus enim à posteriore probare vim seminis alicui rei insuisse, cum genitum ex eo aliquid & ex potentia eius inactum deductum cernimus. Denique conclusio nostra dumtaxat exigebat, nos ostendere naturæ rerum hanc non esse contrariam Chrysopeiam, neque id argumenta aduersariorum conuincere. quod puto sufficienter ostensum à nobis. Hæc de primo axioma.

SECTIO III.

De eadem efficacia.

SIT 2. axioma, longè probabilius est, posse alchimicam artem finem suum consequi, & alia in aurum igne transmutare: quàm non posse.

Dico esse probabilius, quia reuera id non probatur apodicticè, sed tantum topicè. sic tamen, vt moraliter ferè conuincant rationes.

Primum argumentum, quo conclusio probatur, pendet ex supradictis, quia contraria negatiua habet argumenta non concludentia, imò nec admodum vrgentia.

Secundum, quia multarum rerum causæ naturales nos latent, & potest hæc esse de illarum numero: multa quoque fiunt naturaliter, quæ quis, propter

A causarum ignorationem, si facta certò nesciat: vel neget facta, vel non facta naturaliter, contendat.

Tertium, quia Magorum illa industria, quia mutarunt angues in virgas, & è conuerso: iuxta D. Augustinum a naturalis mutatio fuit mirabilior tamen est hæc, de qua nos agimus.

B Quartum, quia calor ignis vim habet transformandi metalla per varias alterationes, liquationem, separationem, congregationem, & alias huiusmodi: sicut & calor natiuus, cibum potest variè conformare, priusquam augeat & incrementum præbeat ipsi alito. nec minus est miranda illa cibi, puta pomi, in carnem: quàm hydrargyri in aurum commutatio. Denique singulas illas alterationes consideres: quas Chrysopei requirunt, etiam qui plurimas: nullam inuenias, quæ vices ignis in materiam dispositam agentis excedat. cedo enim quæ illarum? quod si singulis par, cur non successiue omnibus, cum eius vis non retundatur, suggestis semper nouis fomentis?

C Quintò, persuadere id debent intellectui non malè disposito, cum variæ similes experientia, tum plurimorum id se consecutos asserentium assertio. hoc posterius probabo sectione sequenti: prius verò probatur, ijs quæ fusè retulerunt Scaliger b & Benedict. Perer. c primùm ars potest gignere vespas, scabæros crabronesque ex cadaveribus, & ex stercore animalium: immò & scorpiones, ex herba Basilico rite posita & collocata certis locis: sed viuencia hæc sunt excellentiora metallis: poterit igitur & metalla. Dices in his hominem arte tantum materiam materiæ apponere, cætera naturam per putrefactionem & calorem solis producere: Verum in nostro quoque casu. manum tantum homo adhibet, cætera calor ignis

a libr. 3. de Trinit.

b exercit. 23. c quæst. de alchim. lib. de Magia.

b. Ma-
lib. 3.
metal.
A. r. c.
Gebri,
sarij.
anoc-
Birin
cij, &
r.

Alb.
n. in
cap.

in materiã efficit, & quæ in eius potentiã latebant, educit. 2. aurum ex auripigmento produci arte Plinius auctor est, vt diximus, si dicas auripigmentum venam esse auri sterilem ac inopem, hoc est aurum imperfectum, vt ait Fabianus: *d* hoc, vt dicitur sine probatione, negari quoque potest. Nam plus videtur differre ab auro, quàm cuprum: nam cuprum metallis annumerandum, illud verò potiùs coloribus ac tincturis. 3. ex ouis e calore fornacis Cayri solent pulli educi, non secus quàm fœtu matris: cur non & hic fornax suppleat vteri terræ vicem? si dicas, ouum natura ordinari ad pullum, & esse pullum potentiã: contendunt alchimici idem esse plumbum auri respectu, imò & argenti; ideoque solere hæc metalla iuxta inuicem reperiri. Sanè Plinius dicit *f* venam plumbi, quæ vicina solet esse & contigua venæ argenti. vocari *galenam*. Sed & ouum quoque magis differt à pullo, quam inter semetalla. 4. Naturaliter videmus multos vermiculos mutari in volatilia, vtpote muscas: & tamen reptile & volatile, plusquam specie distant. 5. vt natura producit salem, bitumen, & atramentum: sic etiam illa nobis artificum exhibet industria. Si dicas specie differre hæc ab illis: contra vrgebo: cum eadem habeant qualitates (quod docet experientia) non magis differre, quàm pulli quos fornaces Cayri produxerunt, à pullis adpectoratis à matre. 6. Plinius auctor est triticum & siliginem in inuicem commutata, dices, solis accidentibus ea differre, eademque fuisse specie? Galeni quidem sententia videtur, sed multis id non probatur, esto tamen: hoc si verum, quid ad 7. Nam Theophrasto lolium quoque in triticum fuit mutatum: loliumne hoc siluestre triticum fuisse dicent? quo autore? scimus enim quid inter triticum & lolium in-

d cap. 4.
d, lib. de
re metal
lica.

e Scal. f.

f h. 33. c. 6.

f b. 2. ad
Glancum
ap. 7.

A terfit. 8. calchitim in misij mutari, satis notum est, verisimilius etiam ea specie differre. quàm idem esse. 9. lapidescere ligna, si in fontes certos incidant: norut Arduennæ, & lignum sit caudexque, qui neget. Bene est non negant aduersarij: Sed hanc dicent fortè commutationem in deterius, viuentis nempe ligni, in lapidem vitæ expertem: mortem hanc esse quandam ligni. faciliùs res degenerare quam meliorentur. Vrgeo, etiam meliorari. nam in Scotia ex putridis nauium fragmentis, & ex arborum fructu in mare deciduo (res est vulgo notissima, & probabitur libro sequ.) gignuntur anates. Si tam admirabilem effectum transmutationis aqua nobis exhibet: cur ignis efficacitati, cuius maior longè vis est in agendo, malignè detrahimus? Herodotus etiam scribit platanum in oleam vertisse: & alij cadauera, in statuas salis, *de quopura dicam l. 2. q. 18. in fine.*

Denique notissimum est posse saltem demones producere, per applicationem naturalium agentium, non modò res inanimas, sed & animalia imperfecta quæcumque ex putrefactione nascuntur: *b* multò igitur faciliùs poterit metallum vnum, in aliud eadem applicatione commutari. quia longè minor est metallorum differentia, quam inanimi & animati. Sed Diabolus nullum huiusmodi effectum producere potest, qui naturæ vires superet: vt constat: alioqui posset vera edere miracula. ergo effectus huiusmodi naturæ vires non superat. Igitur potest fieri vt vel docente Diabolo, vel industria & studio tandem homo ad hanc cognitionem pertingat.

b Est Sco
ti Lyche
commu
nis in 2.
li. 7. rel.
3. & pro
ab. li. 1.
1. 14.